

Propisi hamajlija i njihovog vješanja

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Muhammed Salih el-Munedždžid

Prijevod:

Mirza Musić

Revizija:

Ersan Grahovac

2014 - 1435

IslamHouse.com

﴿ أحكام التمايم وتعليقها وهل تدفع

التميمة العين والحسد ﴾

« باللغة البوسنية »

محمد صالح المنجد

ترجمة:

مرزا موستش

مراجعة:

أرسان غراهوفاتس

2014 - 1435

IslamHouse.com

Propisi hamajlija i njihovog vješanja, te da li one štite od uroka i zavisti

Pitanje:

Želim znati da li je dozvoljeno nošenje hamajlija, jer sam čitao o tome u Knjizi tevhida, kao i u nekim drugim knjigama, koje je pisao Bilal Filips. Međutim našao sam nekoliko hadisa koji se prenose u djelu el-Muwetta, da dozvoljavaju neke vrste hamajlija, kao što se prenosi u Knjizi tevhida da su neki od prethodnika to dozvoljavali. Ovi hadisi se nalaze u djelu el-Muwetta, u 50. tomu pod brojem: 4., 11. i 14. Nadam se da ćete mi odgovoriti na pitanje, te ukazati na to da li su ti hadisi vjerodostojni, kao i da ćete mi dati više pojašnjenja o ovoj temi, i zahvaljujem vam.

Odgovor:

Zahvala pripada Allahu,

Prvo:

Nisam uspio naći hadise koje je spomenuo pitalac i želio znati njihovu vjerodostojnost; zbog toga što nismo znali o kojim se tačno hadisima radi, a spomenuo je da se nalaze u 50. tomu djela *el-Muwetta*, a to djelo je pisano samo u jednom tomu.

Stoga ćemo spomenuti hadise koji su vezani za ovu temu, i pojasniti, ako Allah da, njihov status kod

učenjaka,¹ nadajući se da će neki od njih biti od onih na koje je mislio pitalac.

1. Prenosi se od Abdullaha ibn Mesūda da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, prezirao deset stvari: stavljanje žutila,² mijenjanje sijedih,³ da mu se odjeća vuče po podu, nošenje zlatnog prstenja,⁴ bacanje kockica, otkrivanje ukrasa⁵ tamo gdje nije mjesto za to, rukju⁶ osim sa muavvizetejni,⁷ vješanje zapisa, sprečavanje dolaska vode na njeno mjesto, te upropaštavanje djece, ali ga nije zabranio.⁸ Sprečavanje dolaska vode na njezino mjesto predstavlja sprečavanje sperme da dospije do maternice žene. Upropaštavanje djece, predstavlja općenje sa ženom koja je dojilja, tako da ako bi ponovo

¹ Misli se na učenjake koji se bave naukom hadisa i njihove vjerodostojnosti.

² Tj. mirisanje za'feranom kojeg su u to doba većinom koristile žene, i koji je ostavljao žuti trag na tijelu prilikom korištenja. (op. prev.)

³ Tj. farbanje sijedih dlaka na glavi kako bi se izgledalo mlađe, međutim ovaj propis je dokinut kako se prenosi u hadisima o tome. (op. prev.)

⁴ Zabrana se odnosi na muškarce. (op. prev.)

⁵ Bilo da se radi o tjelesnim ukrasima ili nečemu što se nosi na tijelu. (op. prev.)

⁶ Rukja prestavlja liječenje koje može biti propisano šerijatom kao što je učenje sure el-Fatiha, ili nepropisano, zabranjeno kao što je učenje nekih dova koje u sebi sadrže širk i sl. (op. prev.)

⁷ Tj. dvije zadnje sure iz Kur'ana, sura el-Felek i sura en-Nas. (op. prev.)

⁸ Bilježi ga en-Nesai, br. 50880., i Ebu Davud, br. 4222.

zaniijela to bi joj upropastilo mlijeko. Ovo znači da je to prezirao ali ga nije zabranio, tj. općenje sa ženama dojiljama.⁹

2. Prenosi Zejneb, supruga Abdullaha ibn Mes'ūda, od svog muža da je rekao: „Čuo sam Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: 'Zaista su rukje,¹⁰ temime¹¹ i tivele¹² širk.'“ Pa je rekla: „**Zašto to kažeš? Tako mi Allaha moje je oko lijetalo, pa sam išla kod jednog jevrejina koji bi mi učio rukju, i kada bi to učinio ono bi se smirilo.**“ Abdullah reče: „**Zaista je to djelo od šejtana, on ga je uznemiravao svojom rukom, pa kada bi učio rukju on bi stao, zaista ti je bilo dovoljno da kažeš ono što je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio: 'Odstrani nevolju Gospodaru ljudi, izliječi me, jer Ti liječiš, nema lijeka osim kod Tebe, liječenjem kojeg ne prati bolest.'**“¹³

⁹ Ovaj hadis je šejh el-Albani ocijenio kao slab (munker), u djelu *Daif en-Nesai*, br. 3075.

¹⁰ Liječenje učenjem nečega mimo Kur'ana ili propisanih dova. (op. prev.)

¹¹ Hamajlije koje su kačili na djecu da bi ih sačuvali od uroka ili nedaća. (op. prev.)

¹² Vrsta zapisa koje su pravili kako bi privoljeli muža ženi ili obratno. (op. prev.)

¹³ Bilježi ga Ebu Davud, br.3883. i Ibn Madže, br. 3530. Ovaj hadis je šejh el-Albani ocijenio vjerodostojnim u djelu *es-Silsiletu es-Sahihah*, br.331. i br. 2972.

3. Od Ukbe ibn Amira se prenosi da je rekao: „**Čuo sam Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: 'Ko okači temimu (hamajliju) ne bili mu poslovi upotpunjeni, a ko okači vediu,¹⁴ Allah mu želju ne ispunio.**“¹⁵
4. Prenosi se od 'Ukbe ibn Amira el-Džuheniya da je Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, došla jedna delegacija pa je uzeo prisegu od devetorice, a izostavio jednog. Prisutni rekoše: „**O Allahov Poslaniče, uzeo si prisegu od devetorice, a ovog si izostavio?**“¹⁶, a on reče: „**Ko okači hamajliju počinio je širk.**“¹⁶

Drugo:

Et-Tema'im je množina riječi et-temime, što predstavlja nešto što se okači na vrat djeteta ili odraslih osoba, kao i nešto što se stavlja na kuće ili auta i biva napravljeno od konopaca ili kostiju, da bi se time odagnalo zlo, a naročito urok, ili da bi se pridobila neka korist. Sada ćemo navesti govor učenjaka po pitanju hamajlija te propis svake od njih, a u tome imamo neke napomene i koristi:

¹⁴ Zapis kojim se privoljava žena mužu i obrnuto. (op. prev.)

¹⁵ Bilježi ga Ahmed, br. 16951. Ovaj hadis je šejh el-Albani ocijenio kao slab u djelu *Daifu el-Džamia*, br. 5703.

¹⁶ Bilježi ga Ahmed, br. 16969. Ovaj hadis je šejh el-Albani ocijenio vjerodostojnim u djelu *es-Silsiletu es-Sahihah*, br. 492.

1. Šejh Sulejman ibn Abdullah je rekao: „Znaj da su se učenjaci od ashaba, tabiīna i onih koji su došli nakon njih razišli po pitanju dozvole vješanja hamajlija koje su iz Kur’ana ili Allahovih lijepih imena i svojstava. Jedna skupina je rekla: 'To je dozvoljeno.', od njih je Abdullah ibn Amr ibn el-As i dr., te to je ono što se vjerovatnije prenosi od Āiše, i to je govor Ebu Džafera el-Bakira i jedan od rivajeta Ahmeda. Hadis koji govori o hamajlijama smatraju da se odnosi na hamajlije koje u sebi sadrže širk, dok one koje u sebi sadrže Kur’an i Allahova lijepa imena i svojstva smatraju dozvoljenim liječenjem tim stvarima. To je vjerovatniji stav Ibn el-Kajjima. Druga skupina je rekla: 'To nije dozvoljeno.', i to je stav Ibn Mesūda, Ibn Abbasa, te vjerovatniji govor Huzejfe, Ukbe ibn Amira, Ibn Akima, Allah bio s njim zadovoljan, i to je govor skupine tabiīna, od kojih su učenici Ibn Mesūda, zatim govor imama Ahmeda u drugom rivajetu kojeg je uzela većina njegovih učenika, te stav kojeg je prihvatila većina učenjaka nakon njih.

Kao dokaz su uzeli navedeni hadis i ono što se navodi u njegovom značenju, jer vanjsko značenje hadisa ukazuje na sveobuhvatnost, te ne pravi razliku između hamajlije koja je od Kur’ana ili nečega drugog, za razliku od rukje u kojoj je naznačio razliku.¹⁷

¹⁷ Tj. Allahov Poslanik, neka je na njega Allahov salavat i selam, je u hadisima pojasnio koja rukja je dozvoljena a koja zabranjena, što ukazuje na njihovu podjelu. Međutim to nije slučaj sa hamajlijama, nego ih je zabranio bez razvrstavanja u dozvoljene i zabranjene. (op. prev.)

Prenosi Ebu Davud od Isa'a ibn Hamze da je rekao: „Ušao sam kod Abdullaha ibn Akima, a na njemu sam primjetio crvenilo, pa reko: 'Zar nećeš okačiti hamajliju?' Pa reče: 'Allahu se utječem od toga, Allahov Polanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: 'Onaj koji okači nešto bit će tome i prepušten.'“

Ovo bi bilo razilaženje učenjaka po pitanju vješanja nečega od Kur'ana ili Allahovih lijepih imena i svojstava, pa šta misliš o liječenju imenima šejtana i tome slično, i kačenju tih stvari, vezivanju za te stvari, traženju utočišta od njih, prinošenju žrtava njima i traženju od njih da otklone nevolje ili dobave neku korist, što je očiti širk i što je praksa većine ljudi osim onih koje Allah sačuva? Razmisli o onome što je spomenuo Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, te o onome na čemu su bili ashabi i tabi'ini, kao i o onome što su rekli učenjaci nakon njih po pitanju ovih stvari. Zatim pogledaj u ono što se desilo kod kasnijih generacija, neminovno ćeš uvidjeti vjeru Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njeno odsustvo u današnjem vremenu u svim segmentima. A Allah je Taj Koji pomaže.“¹⁸

Šejh Hafiz Hakemi je rekao: „Ako bi bile – tj. hamajlije – od Kur'anskih jasnih ajeta, ili iz ispravnih i jasnih sunnetskih predaja, onda je razilaženje po tom pitanju poznata stvar još od vremena prvih generacija,

¹⁸ Iz djela *Tejsirul-Azizi el-Hamid*, str. 136-138.

među ashabima i tabiīnima te onima nakon njih. Neki od njih – tj. prvih generacija – su to dozvolili, što se prenosi od Āiše, Allah bio s njom zadovoljan, Ebu Dža'fera Muhameda ibn Alijja i drugih. Neki od njih su ostali pri tome – tj. zabranili su to i nisu smatrali da je dozvoljeno, a od njih je bio Abdullah ibn Akīm, Abdullah ibn Amr, Ukbe ibn Āmir i Abdullah ibn Mesūd, te njegovi drugovi kao što je el-Esved i Alkame te oni nakon njih kao što je Ibrāhīm en-Nehai i drugi Allah im se smilovao. Nema sumnje da je sprečavanje ovakvih stvari potpunije u zaustavljanju uzroka koji vode ka neispravnom vjerovanju, naročito ako se radi o današnjem vremenu.

Ako su tu stvar smatrali prezrenim, većina ashaba i tabiīna, u njihovom odlikovanom i odabranom vremenu, dok je iman u njihovim srcima bio veći od brda, onda je preče da mi u našem vremenu to još više preziremo, vremenu iskušenja i ispita. A kako i ne bi bilo tako kad su oni u svojim olakšicama doprli do čistih harama, i učinili to mudrolijama i sredstvom kako bi došli do zabranjenog?! Od tih stvari jeste da pišu na hamajlijama Kur'anske ajete, suru ili bismilu i sl., a zatim ispod toga stavljaju šejtanske znakove koje ne poznaje osim neko ko je istraživao njihove knjige.

Od toga je da takvi odvođe srca običnih masa od oslanjanja na Silnog i Uzvišenog Allaha, tako što će se osloniti na ono što oni zapisuju. Štaviše, većina njih koristi strah da bi ih uplašili, iako im se ništa nije desilo, tako da dođe onom ko ga želi materijalno iskoristiti, znajući da ga zavarava, pa mu kaže: 'Desit će ti se u

porodici ili imetku, ili tebi samom.', ili mu kaže: 'Ti uz sebe imaš pratioca od džina.', i sl.

Zatim mu počne opisivati neke od stvari i šejtanskih došaptavanja, kako bi mu unio nedoumicu i kako bi ovaj povjerovao da je on iskren i da ima veliko poznavanje gajba. Sve ovo čini kako bi ga ubijedio da on osjeća veliku brigu za njim, te da mu želi pribaviti korist, pa kada se srce neznalice i neukog ispuni strahopoštovanjem spram onog što mu je opisao, u tom momentu se odmeće od svog Gospodara i tada njegovu srcu pristupa ovaj lažljivac. Njemu se okreće i kod njega traži utočište, njemu se obraća mimo Silnog i Uzvišenog Allaha.

Zatim ga upita: 'Pa gdje je izlaz iz onoga što si mi opisao? Kako da odagnam to?' Kao da je u njegovoj ruci šteta i korist. Tada se obistinjuje njegova čežnja za onim što je kod njega i povećava se želja za tim, ne bi li mu udijelio nešto od toga.

Tada mu kaže: 'Ako mi daš toliko i toliko, napisat ću ti nešto što će te štititi, dužina će mu biti tolika, širina tolika.', opisujući mu to i zavaravajući ga govorom, te da će ta zaštita biti od tih i tih bolesti. 'Pa da li smatraš da ovakvo ubjeđenje podpada pod mali širk?!' Naprotiv, to je smatranje da neko drugi mimo Allaha posjeduje nešto od božanskih svojstava, to je oslanjanje na nekog mimo Njega, traženje utočišta mimo Njega, potčinjenost djelima stvorenja dok mu oni čupaju njegovu vjeru. Pa da li je šejtan u mogućnosti da koristi ovakve spletke osim uz pomoć svog brata šejtana u ljudskom obliku? **Reci: „Ko**

će vas od Milostivog noću i danju štiti? Niko! Pa ipak oni od Kur'ana glave okreću.¹⁹

Zatim koriste svoje šejtanske znakove i simbole kako bi napisali nešto od Kur'ana, zatim to nose bez da su propisno čisti,²⁰ čak i kada obavljaju malu ili veliku nuždu, i cijelo to vrijeme uz sebe imaju te hamajlije ne dajući im ikakvu svetost. Tako mi Allaha, niko od Allahovih neprijatelja nije omalovažio Allahovu Knjigu kao što su je omalovažili ovi otpadnici koji se pripisuju islamu.

Tako mi Allaha, Kur'an nije spušten osim da bi ga čitali, a zatim radili po tome, ispunjavajući njegove naredbe, klonivši se njegovih zabrana, čvrsto vjerujući vijestima koje se nalaze u njemu, stojeći na njegovim granicama, uzimajući pouku iz njegovih primjera koje navodi, te se okorištavajući iz priča koje su u njemu, a uz to sve su vjerovali u njega: ***Sve je to od našeg Gospodara.***

Međutim, ovakvi su sve to opovrgli, bacili su ga iza svojih leđa, i nisu od njega zapamtili osim njegovo pismo kako bi s tim pridobili materijalnu korist i time jeli tuđi imetak. To su činili poput svih ostalih načina na koje dolaze do zabranjenog imetak. Kada bi neki vladar ili namjesnik napisao pismo onome ko mu je podređen, i u njoj naveo da učini to i to, a da se kloni toga i toga, te da naredi onima koji su pod njegovom vlašću da učine isto to i da se klone toga i sl., a ovaj bi nakon toga uzeo to

¹⁹ Sura el-Enbija, 42.

²⁰ Tj. da imaju abdest ili da su se prethodno okupali. (op. prev.)

pismo, i ne bi je ni pročitao, niti razmislio o njenim naredbama i zabranama, niti bi je dostavio drugima kojima mu je bilo naređeno da je dostavi, nego bi je uzeo te okačio oko svog vrata ili nekog drugog dijela tijela, te se ne bi obazirao ni najmanje o onome što je unutra, u tom slučaju bi ga vladar sigurno kaznio žestokom kaznom i osjetio bi bolnu patnju. Pa kako onda kada se radi o Objavi Silnog, Vladara nebesa i Zemlje, Onoga kome pripada najuzvišeniji primjer i na nebesima i na Zemlji, Onoga kome pripada zahvala i na početku i na kraju, i kome se svaka stvar na posljétku vraća.

Njemu robuj i na Njega se samo osloni, On je meni dovoljan, nema drugog Boga osim Njega, na Njega se oslanjam i On je vladar Arša Silnoga.

A ako bi hamajlije bile od nečega što je mimo Kur'ana i Sunneta, onda bi to bio širk bez imalo sumnje, naprotiv to bi bila vrsta ezlama²¹ i daleko od onoga po čemu se poznaju sljedbenici islama.

Ako bi hamajlije bile od nečega mimo Kur'ana i Sunneta, nečega od jevrejskih simbola, ili simbola obožavalaca znakova, zvijezda, meleka ili onih koji sarađuju sa džinima i sl., ili pak da budu od konopaca, sveza, ili željeznih halki i sl., to bi onda bio širk takođe, tj. njihovo vješanje bi bio širk, u što nema sumnje.

To je zato što se to ne smatra dozvoljenim i uobičajenim načinom liječenja, naprotiv oni bivaju

²¹ Tj. vrste gatanja strelicama kojeg su koristili Arapi u predislamskom periodu. (op. prev.)

potpuno ubijeđeni da te stvari same po sebi otklanjaju to i to od bolova.

Kao i zbog njihova ubjeđenja u posebnosti tih predmeta kao što su to činili idolopoklonici sa svojim idolima. Ta stvar može spadati u gatanje strelicama, kojeg su praktikovale neznalice u predislamskom periodu. Tim činom bi određivali da li da se upuste u neku stvar ili ne. Ta stvar se sastojala od tri strelice, na jednoj bi pisalo uradi, na drugoj da ne uradi, a na trećoj da bacanje. Ako bi strelica pokazala da uradi, učinio bi to i ustrajao u svojoj namjeri, a ako bi pisalo: 'Nemoj uraditi.', onda bi napustio to djelo i namjeru, dok ako bi pisalo: 'Ponovi.', nastavio bi pokušavati.

Uzvišeni Allah, Njemu pripada hvala, zamijenio nam je to boljom stvari od te, a to je istihara namaz²² i dova u njemu. Ono što želimo reći jeste da ove hamajlije mimo Kur'ana i Sunneta mogu se poistovijetiti sa gatanjem strelicama, i veoma mu slične, zbog neispravnog ubjeđenja pri tome i košenja sa šerijatom, zbog udaljenosti od onoga što karakteriše pripadnike islama.

Zaista, iskreni sljedbenici tevhida su najudaljeniji od ovakvih stvari, vjerovanje u njihovim srcima je dosta veće i iznad toga da bi im se uvuklo nešto slično u vjerovanje. Oni su iznad toga da se oslanjaju na nekoga

²² Molitva koja je propisana prilikom želje da se uradi neko djelo, a u nedoumici smo učiniti ga ili ne, međutim, pohvalno ju je obaviti u svakom slučaju. (op. prev.)

mimo Allaha, te da se prepuste nekome mimo Njega. Allah daje svoju podršku kome želi.²³

Stav da je zabranjeno, makar te hamajlije bile s nečim iz Kur'ana, je i mišljenje naših učenjaka.

1. Stav učenjaka stalne komisije za fetve: „Učenjaci su složni po pitanju zabrane nošenja hamajlija ako su ispisane s nečim mimo Kur'ana, dok su se razišli ako bi one bile od Kur'ana. Tako da od njih ima onih koji dozvoljavaju njihovo nošenje, kao što ima i onih koji to zabranjuju, s tim da je stav da je to zabranjeno ispravniji, zbog uopštenosti hadisa i suzbijanja puta koji vode ka zabranjenim stvarima.“

Šejh Abdulaziz ibn Baz, šejh Abdullah ibn Gudejan i šejh Abdullah ibn Ku'ud.²⁴

2. Šejh el-Albani, Allah mu se smilovao, je rekao: „Ova stranputica je još uvijek rasprostranjena među seljacima, zemljoradnicima i nekim od stanovnika gradova. Slično tome su konopci koje neki vozači stavljaju na svoja auta i vješaju ih na retrovizore, dok drugi stavljaju stare potkovice s prednje ili zadnje strane vozila, kao što neki stavljaju na prednju stranu kuće ili dućana konjske potkovice, sve to da bi, kako smatraju, odagnali urok. Isto je sa mnogim drugim stvarima koje su se raširile i umnožile radi neznanja u tevhidu, i onoga što

²³ Iz djela *Me'aridžu el-Kabul*, 2/510-512.

²⁴ Fetve stalne komisije, 1/212.

ga poništava od stvari širka i idolopoklonstva, s kojima nije došao niti jedan poslanik, niti su objavljene u bilo kojoj objavljenoj knjizi, osim da bi se te stvari poništile i dokinule. A Allahu se žalimo zbog neznanja današnjih muslimana i njihove udaljenosti od vjere.“²⁵

A Allah najbolje zna.

Islam: Pitanje i odgovor.

Šejh Muhammed Salih el-Munedžid.

²⁵ *Silsiletul-Ehadisis-Sahihah*, 1/890.